

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπό

Ιωάννη Κ. Αναγνωστόπουλου

ΕΕΠ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Δικηγόρου

Δ/ρα Πανεπιστημίου Αθηνών

2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

1. ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ - ΚΑΝΟΝΕΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 1.1 Τρόπος Συγγραφής – Μέσο αποτύπωσης
- 1.2 Βιβλιογραφικές παραπομπές
- 1.3 Υποσημειώσεις
- 1.4 Παράδοση εργασίας
- 1.5 Δήλωση πρωτοτυπίας

2. ΜΑΘΗΜΑ – ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

4. ΚΕΦΑΛΑΙΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1.1 Ορισμός και διατύπωση του προβλήματος
- 1.2 Σημασία της έρευνας
- 1.3 Οριοθετήσεις και περιορισμοί της έρευνας
- 1.4 Διευκρίνιση όρων

II. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

VI. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

VII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

VIII. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

5. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΠΡΟΣΟΧΗΣ

- 5.1 Πρόβλημα αντιγραφής
- 5.2 Ανάπτυξη εργασίας εκτός θέματος

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Για την εκπόνηση εργασιών εξαμηνιαίου προπτυχιακού μαθήματος συντάχθηκε ο παρών Οδηγός Συγγραφής Εργασίας, προκειμένου να διευκολύνει το φοιτητή αλλά και η κάθε εργασία να παρουσιάζεται με επιστημονικά ορθό και ομοιόμορφο, όσο το δυνατόν, τρόπο. Προϋπόθεση για να μπορεί να αξιολογηθεί από το διδάσκοντα καθηγητή η εργασία, είναι ο φοιτητής να τηρήσει τα ακόλουθα:

1. ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ - ΚΑΝΟΝΕΣ – ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.1 Τρόπος Συγγραφής – Μέσο αποτύπωσης

Η εργασία θα πρέπει να αποτυπωθεί-γραφτεί στην ελληνική γλώσσα, σε ηλεκτρονική μορφή σε αρχείο μορφής (format) *.doc ή *.docx, του προγράμματος Microsoft word (έκδοση 2003 ή νεότερο) ή με άλλο επεξεργαστή κειμένου παρόμοιας μορφής (π.χ. open office, libre office, wps κ.λπ.), με γραμματοσειρά (fonts) Times New Roman ή Arial, με μέγεθος γραμμάτων 12pt, με διάστιχο 1,5 γραμμών (lines) και με περιθώρια (margins) αριστερό και δεξιό 3 εκατοστών (cm) το καθένα. Οι σελίδες πρέπει να φέρουν αρίθμηση με στοίχιση κεντρική (center), στην κεφαλίδα (header) ή στο υποσέλιδο (footer), ενώ δεν είναι υποχρεωτική η αναγραφή του αριθμού της πρώτης σελίδας. Η εργασία πρέπει να έχει έκταση **από 15 έως 20 σελίδες** περίπου, μεγέθους σελίδας A4.

1.2 Βιβλιογραφικές παραπομπές

Οι βιβλιογραφικές **παραπομπές** (βιβλιογραφίας, νομοθεσίας, νομολογίας) τίθενται **εντός του κειμένου** της εργασίας και γίνονται με τον εξής τρόπο κατά περίπτωση:

α) Όταν πρόκειται για παραπομπή σε βιβλιογραφία, αναφέρονται εντός παρενθέσεως το επώνυμο του συγγραφέα, ακολουθεί κόμμα, το έτος δημοσίευσης του σχετικού εντύπου, πάλι κόμμα και τέλος αναγράφεται η λέξη «σελ.» στα ελληνικά ή «p.» στα αγγλικά κατά περίπτωση και ο σχετικός αριθμός σελίδας.

Παράδειγμα:

(Παναγιωτόπουλος, 2007, σελ. 25)

(Gardiner, 2011, p. 75)

Αν, όμως, για το συγκεκριμένο συγγραφέα υπάρχει βιβλιογραφική αναφορά και σε άλλο βιβλίο του ή άρθρο του του **ίδιου έτους**, τότε δίπλα στο έτος τίθεται το γράμμα «α» ή «a», «β» ή «b» κ.ο.κ., ώστε να υποδηλώνεται ότι η αναφορά γίνεται σε διαφορετικά βιβλία ή άρθρα του ίδιου έτους και να μην επέρχεται σύγχυση.

Παράδειγμα:

(Παναγιωτόπουλος, 2007α, σελ. 25)

(Gardiner, 2011b, p. 75)

β) Όταν πρόκειται για παραπομπή σε νομοθεσία (Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Υπουργικές Αποφάσεις), αναφέρονται εντός παρενθέσεως, σε σύντμηση, το είδος του νομοθετήματος (Ν. ή Π.Δ. ή Υ.Α.), ακολουθεί ο αριθμός του, τίθεται κάθετος και μετά αναγράφεται το έτος έκδοσής του. Αν γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένο άρθρο, παράγραφο κ.λπ. του νομοθετήματος, τότε μετά το έτος τίθεται κόμμα, αναγράφεται η λέξη «άρθρο» ή «παράγραφος» και ο αριθμός τους. Αν πρόκειται για Υπουργική Απόφαση, στο τέλος όλων των παραπάνω αναφέρεται και ο Υπουργός (Υπ.) που την εξέδωσε.

Παράδειγμα:

(Ν. 2725/1999)

(Π.Δ. 34/1995, άρθρο 6, παράγραφος 3)

(Υ.Α. 27603/2015 Υπ. Εργασίας)

γ) Όταν πρόκειται για παραπομπή σε νομολογία (δικαστικές αποφάσεις, αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων, γνωμοδοτήσεις), αναφέρεται εντός παρενθέσεως κατ' αρχήν, σε σύντμηση, το δικαστήριο ή δικαιοδοτικό όργανο που τις έχει εκδώσει. Παρατίθεται πίνακας με τις συντμήσεις των κυριότερων δικαστηρίων ή δικαιοδοτικών οργάνων:

ΣΥΝΤΜΗΣΗ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ή ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΑΠ	Άρειος Πάγος
ΟΛΑΠ	Ολομέλεια Αρείου Πάγου
ΣΤΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΟΛΣΤΕ	Ολομέλεια Συμβουλίου της Επικρατείας
Εφαθ	Εφετείο Αθηνών
ΕφΠειρ	Εφετείο Πειραιώς
ΔιοικΕφαθ	Διοικητικό Εφετείο Αθηνών
ΔιοικΕφΠειρ	Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς
ΠΠρΑθ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΠΠρΠειρ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιώς
ΠΠρΘεσ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
ΜΠρΑθ	Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΜΠρΠειρ	Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς
ΜΠρΘεσ	Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
ΕιρΑθ	Ειρηνοδικείο Αθηνών
ΕιρΠειρ	Ειρηνοδικείο Πειραιώς
ΕιρΘεσ	Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΕΛΣυν	Ελεγκτικό Συνέδριο
ΑΣΕΑΔ	Ανώτατο Συμβούλιο Επίλυσης Αθλητικών Διαφορών
ΟΛΑΣΕΑΔ	Ολομέλεια Ανωτάτου Συμβουλίου Επίλυσης Αθλητικών Διαφορών
ΕΦΙΠ	Επιτροπή Φιλάθλου Πνεύματος

ΣΥΝΤΜΗΣΗ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ή ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΕπΕφέσεων	Επιτροπή Εφέσεων
ΔΕΕ (ή ΔΕΚ)	Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης
CAS	Court of Arbitration for Sport

Στη συνέχεια τίθεται κάθετος και μετά αναγράφεται το έτος έκδοσης ή δημοσίευσης της σχετικής απόφασης ή γνωμοδότησης.

Η αναλυτική αναφορά της απόφασης ή γνωμοδότησης (δηλαδή δικαστήριο, έτος έκδοσης ή δημοσίευσης, περιοδικό όπου δημοσιεύθηκε και σελίδα) παρατίθεται σε πίνακα (table) κατά χρονολογική σειρά στο κεφάλαιο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ», ώστε να ανατρέχει εκεί ο μελετητής της εργασίας για αναλυτικότερη αναφορά.

Παράδειγμα:

(ΑΠ 35/2015)

(ΣτΕ 40/2013)

ΟλΣτΕ 10/2010)

(ΑΣΕΑΔ 7/2009)

Αν πρόκειται για παραπομπή σε απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου ή δικαιοδοτικού οργάνου ισχύουν αναλόγως τα ανωτέρω, δηλαδή αυτά αναφέρονται με σύντμηση, ακολουθεί κάθετος, έτος έκδοσης απόφασης ή αριθμός και έτος υπόθεσης, κατά περίπτωση, και τέλος τα ονόματα των διαδίκων μερών ή ενός από αυτά.

Παράδειγμα:

(CAS 2015/A/4059 World Anti-Doping Agency v. Thomas Bellchambers)

(ΔΕΕ C-415/93, Bosman)

1.3 Υποσημειώσεις

Οι **υποσημειώσεις** γίνονται **μόνο** για επεξηγηματικούς σκοπούς ή για λόγους αναλυτικότερης αναφοράς, έχουν **ενιαία αρίθμηση** και τίθενται **στο τέλος** της κάθε σελίδας (footnotes) και όχι συνολικά στο τέλος της εργασίας (endnotes).

Παράδειγμα:

Κυρίως κείμενο:

Αυτό ισχύει είτε οι συμφωνίες αυτές προέρχονται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς¹ είτε από άλλες αθλητικές οργανώσεις.

Υποσημείωση:

1. Όπως είναι η Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA).

1.4 Παράδοση εργασίας

Η εργασία θα πρέπει να παραδοθεί στον διδάσκοντα σε ηλεκτρονική μορφή (σε CD) ή/και σε έντυπη μορφή το αργότερο την ημέρα της γραπτής εξέτασης του οικείου μαθήματος, δηλαδή κατά τις εξεταστικές περιόδους Ιουνίου, Σεπτεμβρίου, Φεβρουαρίου ή, αν συντρέχει κάποιος σοβαρός λόγος, σε άλλο

χρόνο που θα καθορίσει ο διδάσκων, κατά περίπτωση, μετά από προηγούμενη συνεννόηση με το φοιτητή, οποίος θα πρέπει να αποδεικνύει το σοβαρό λόγο, αν τον αφορά.

1.5 Δήλωση πρωτοτυπίας

Κατά την ολοκλήρωση και παράδοση της εργασίας στον διδάσκοντα, ο φοιτητής υπογράφει, χρονολογεί και παραδίδει δήλωση για την πρωτοτυπία της εργασίας του με το εξής κατά λέξη περιεχόμενο:

<<

ΔΗΛΩΣΗ

Γνωρίζω καλά ότι:

A) Η κλοπή ξένης πνευματικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα η πιστή αντιγραφή (λογοκλοπή) κειμένων άλλων συγγραφέων είναι πράξη παράνομη και ανήθικη, B) σε κάθε περίπτωση που χρησιμοποιείται μια ξένη ιδέα, μια σκέψη άλλου συγγραφέα, οτιδήποτε ανήκει σε άλλον, πρέπει να γίνεται σχετική αναφορά σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες.

Γ) Σε περίπτωση που γίνεται γενική αναφορά ή παράφραση ενός κειμένου, τίθεται απλά το όνομα του συγγραφέα και η χρονολογία. Αντίθετα, αν χρησιμοποιηθεί αυτούσια πρόταση ή περικοπή, πρέπει να τίθεται το κείμενο σε εισαγωγικά ή να χρησιμοποιούνται πλάγιοι χαρακτήρες και να αναφέρεται η πηγή, ο συγγραφέας, η χρονολογία και η σελίδα, στην οποία βρίσκεται το κείμενο. Αυτό ισχύει για περικοπές το πολύ μέχρι 200 λέξεων. Για περικοπές άνω των 200 λέξεων χρειάζεται γραπτή άδεια από τον εκδότη.

Δ) Γενικά, γραπτή άδεια από τον εκδότη χρειάζεται για κάθε αναδημοσίευση εικόνων, πινάκων, διαγραμμάτων, φωτογραφιών, ασκήσεων, ερωτηματολογίων και σημειώσεων που δίνονται στα μαθήματα καθώς και για αναφορά σε λόγια προσωπικής επικοινωνίας.

Επίσης δηλώνω ότι η παρούσα εργασία αποτελεί προϊόν προσωπικής μου έρευνας και δεν αποτελεί αντιγραφή μερικώς ή ολικώς εργασιών άλλων συγγραφέων, πλην των σημείων όπου γίνεται σχετική παραπομπή, τηρουμένων των ανωτέρω υπό Γ προϋποθέσεων.

Τόπος:

Ημερομηνία:

Ο/Η Δηλ.....

>>

2. ΜΑΘΗΜΑ – ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στην πρώτη σελίδα της εργασίας αναγράφονται με κεφαλαία γράμματα:

- α) το μάθημα, για το οποίο εκπονείται και στο οποίο αφορά η εργασία,
- β) ο τίτλος της εργασίας και
- γ) τα στοιχεία του φοιτητή (ονοματεπώνυμο, μητρώο, εξάμηνο φοίτησης).

3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ακολουθεί ο πίνακας περιεχομένων, ο οποίος μπορεί να γίνει και σε μορφή «πίνακα του word» (table), όπου αναγράφονται τα περιεχόμενα της εργασίας, που περιλαμβάνουν τα κεφάλαια αυτής και τους αριθμούς σελίδων, απ' όπου αρχίζει το κάθε κεφάλαιο.

Παράδειγμα:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ορισμός και διατύπωση του προβλήματος.....σελ...

1.2 Σημασία της έρευνας.....σελ...

1.3 Οριοθετήσεις και περιορισμοί της έρευνας.....σελ...

4. ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Απαραίτητα κεφάλαια της εργασίας είναι τουλάχιστον τα παρακάτω, τα οποία αναγράφονται με κεφαλαία γράμματα και αριθμούνται με κεφαλαίους λατινικούς χαρακτήρες (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII):

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εισαγωγή έχει ως σκοπό να θέσει συνοπτικά τη θεωρητική βάση και τους στόχους της εργασίας, να περιγράψει το κύριο και τα δευτερεύοντα ερευνητικά προβλήματα, τις ερευνητικές υποθέσεις, την οριοθέτηση και τους περιορισμούς της. Στην εισαγωγή γίνεται σύντομη βιβλιογραφική αναφορά των σημαντικότερων ερευνών που έχουν άμεση σχέση με το θέμα της εργασίας.

Η ανάπτυξη κάθε κεφαλαίου γίνεται μέσα από τα υποκεφάλαιά του.

Υποκεφάλαια του κεφαλαίου I, τα οποία αριθμούνται με τους αριθμούς 1.1, 1.2, 1.3 κ.ο.κ., είναι τα εξής:

1.1 Ορισμός και διατύπωση του προβλήματος.

Ο ορισμός του προβλήματος-θέματος προσδιορίζει με σαφήνεια και ακρίβεια αυτό που έχει στο μυαλό του και που πρόκειται να κάνει ο φοιτητής. Ο τρόπος με τον οποίο ο φοιτητής διατυπώνει το πρόβλημα καθορίζει την πορεία και την κατεύθυνση της μελέτης. Αποτελεί οδηγό όλων των ενεργειών του, μέχρι την ολοκλήρωση της εργασίας. Κάθε βήμα της μελέτης γίνεται με αναφορά στο πρόβλημα και στις μεθόδους επίλυσής του.

Η πρώτη παράγραφος περιλαμβάνει το γενικό πλαίσιο του θέματος της εργασίας. Τη γενική αυτή αναφορά ακολουθούν ειδικότερα και πιο συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του θέματος. Επίσης, ο φοιτητής μπορεί να θέσει χωριστά ένα ή και περισσότερα επί μέρους προβλήματα

Σκοπός κάθε μελέτης-εργασίας είναι να εξετάσει τις υποθέσεις και να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα. Ένα ερευνητικό πρόβλημα διατυπώνεται έτσι ώστε να καθορίζει με ακρίβεια ποια ερωτήματα πρόκειται να ερευνηθούν και ποιες υποθέσεις θα εξετασθούν. Το πρόβλημα τίθεται είτε υπό την μορφή ερωτήματος ή σειράς ερωτημάτων ή ως δήλωση. Πρόβλημα, ερωτήματα και υποθέσεις κατευθύνουν τον τρόπο που ο φοιτητής θα προσπαθήσει να διαχειρισθεί το πρόβλημα-θέμα της εργασίας του. Η απάντηση των τεθέντων ερωτημάτων-προβλημάτων θα δοθεί στο συμπέρασμα που θα προκύψει από την ερευνητική διαδικασία της εργασίας.

1.2 Σημασία της έρευνας.

Στο υποκεφάλαιο αυτό προσδιορίζεται το γιατί είναι ενδιαφέρον να μελετηθεί το θέμα της συγκεκριμένης εργασίας και ποια η σημασία του. Ειδικότερα ο φοιτητής περιγράφει εν συντομία τις κύριες εφαρμοσμένες ή θεωρητικές προεκτάσεις των αποτελεσμάτων που προσδοκά από την έρευνα. Παράλληλα προτείνει τομείς στους οποίους η προέκταση αυτών των αποτελεσμάτων είτε αθροιστικά είτε τμηματικά θα επιφέρει βελτιώσεις, τροποποιήσεις, αλλαγές προς το καλύτερο ή προς το εγκυρότερο.

Παράδειγμα:

Οι έρευνες που διεξάγονται στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, προκειμένου να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα μιας νέας διδακτικής μεθόδου.

1.3 Οριοθετήσεις και περιορισμοί της έρευνας.

Σε μια βιβλιογραφική έρευνα, η οριοθέτηση αφορά στον περιορισμό των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν.

Παράδειγμα:

Αν το θέμα της εργασίας είναι «εργασιακές σχέσεις», πρέπει να οριοθετηθεί από το φοιτητή με ποιες από τις εργασιακές σχέσεις θα ασχοληθεί στην εργασία του, δηλαδή αν θα ασχοληθεί με τις εργασιακές σχέσεις όλων ανεξαιρέτως των εργαζομένων ή με κάποια συγκεκριμένη κατηγορία εργαζομένων, όπως π.χ. των επαγγελματιών αθλητών, προπονητών κ.λπ.

1.4 Διευκρίνιση όρων.

Για την καλύτερη κατανόηση του κειμένου περιγράφονται και διευκρινίζονται οι κυριότεροι από τους όρους που χρησιμοποιούνται στην εργασία. Οι όροι περιγράφονται ως εξής: πρώτα αναφέρεται ο όρος με **τονισμένη γραφή**, άνω κάτω τελεία (:) και μετά παρατίθεται συνοπτικά αλλά με επάρκεια η περιγραφή του.

Παράδειγμα:

Φυσική Αγωγή: Η έννοια που αντανακλά τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες ως παιδεία δια της γυμναστικής στα δημόσια σχολεία της χώρας και έχει ως σκοπό να συμβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών, μέσω της διάπλασης του σώματος, ώστε να εμφυτευτούν ανθρώπινες αξίες και να σχηματισθεί σ' αυτούς εθνική – ελληνική συνείδηση ως πολιτών.

II. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 2.1, 2.2, 2.3 κ.ο.κ.

Ειδικότερα, στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται με συστηματικό και συγκριτικό τρόπο η επιστημονική βιβλιογραφία που έχει σχέση με το θέμα. Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας είναι απαραίτητη για τη θεωρητική θεμελίωση της έρευνας. Χωρίς αυτή δεν μπορεί να υπάρξει επιστημονική έρευνα. Η συγκριτική μελέτη της βιβλιογραφίας αποτελεί μονόδρομο για να γνωρίσει ο φοιτητής το ερευνητικό πρόβλημα και την ιστορία του, να κατανοήσει και να εμπνεύσει τη θεωρητική του βάση μέσα από την κριτική ανάλυση και το συνδυασμό όσων προηγούμενων ερευνών έχουν ασχοληθεί ολικώς ή μερικώς με το θέμα.

Η έκταση του κεφαλαίου αυτού είναι συνήθως μεγαλύτερη από τα άλλα κεφάλαια. Ποικίλει, όμως, ανάλογα με την πλοκή και τις θεωρητικές και

μεθοδολογικές δυνατότητες του θέματος της έρευνας. Ο φοιτητής συλλέγει, ταξινομεί, μελετά και αναλύει συγκριτικά ή δυνατόν όλες τις δημοσιευθείσες μελέτες που έχουν άμεση ή έμμεση συνάφεια με το ερευνητικό του θέμα, δίνοντας βέβαια προτεραιότητα στις σύγχρονες. Μια συνήθης πρακτική είναι τα υποκεφάλαια της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας να αντιστοιχούν με τις κύριες πτυχές της έρευνας, όπως αυτές διατυπώνονται μεθοδικά μέσα από τις ερευνητικές υποθέσεις, τα επί μέρους προβλήματα.

Παράδειγμα:

Στην αρχή του κεφαλαίου αυτού παρατίθενται μία-δύο παράγραφοι, στις οποίες περιγράφεται η δομή του κεφαλαίου και τα κριτήρια με βάση τα οποία επιλέχθηκαν οι υπό ανασκόπηση μελέτες.

Συνήθως το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε υποκεφάλαια αντίστοιχα των θεματικών ενοτήτων της εργασίας σε μια λογική διαδοχή και αλληλουχία μεταξύ τους.

Κάθε βιβλιογραφική αναφορά περιγράφεται συνοπτικά με έμφαση στα αποτελέσματα-συμπεράσματα που εισφέρουν στην ανάπτυξη του θέματος.

Όταν οι έρευνες συμφωνούν μεταξύ τους, περιγράφονται συνδυαστικά οι κυριότερες από αυτές και οι άλλες αναφέρονται συμπληρωματικά.

Αντίθετα, όταν οι έρευνες διαφοροποιούνται έστω και μερικώς, πράγμα σήνηθες, η ανασκόπηση παίρνει τη μορφή της συγκριτικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων.

Π.χ. όταν πρόκειται για εργασία σε μάθημα δικαίου, παρατίθενται, πέραν των βιβλιογραφικών αναφορών, και οι κυριότεροι νόμοι και οι πλέον πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις που σχετίζονται με το θέμα. Ο φοιτητής, με τη συγκριτική αξιολόγηση όλων των ανωτέρω (βιβλιογραφίας, νομοθεσίας και νομολογίας) διαπιστώνει κατά πόσον συμφωνούν μεταξύ τους ή συγκρούονται και σε τι βαθμό.

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 3.1, 3.2, 3.3 κ.ο.κ. Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται όλες οι πτυχές της έρευνας από πλευράς μεθοδολογικής και διαδικασιών, δηλαδή γίνεται μνεία του τρόπου και των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας.

Παράδειγμα:

Για την υλοποίηση του σκοπού της έρευνας, θα χρησιμοποιήσουμε τη μέθοδο της ερμηνευτικής των κανόνων του δικαίου, **de lege lata**, τη μέθοδο δηλαδή που διδάσκει τον τρόπο σύλληψης του νοήματος των κανόνων του θετικού δικαίου, δεδομένου ότι αυτοί οι κανόνες είναι το αποτέλεσμα σκόπιμης βούλησης του νομοθέτη. Η μεθοδολογία αυτή μπορεί να μας παρέχει τις κατευθύνσεις αναζήτησης, των οποίων η ορθή επιλογή και χρήση δεν είναι εξασφαλισμένη εκ των προτέρων, αλλά επιβεβαιώνεται από την αξία του συμπεράσματος, το οποίο αποτελεί συνάρτηση της ιδιομορφίας της περιπτώσεως που αντιμετωπίζεται και των περιστάσεων κάτω από τις οποίες υφίσταται η νομική διευθέτηση.

Ειδικότερα η ανάπτυξη της έρευνας θα γίνει με ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και των ειδικών μελετών που αφορούν στη θεματική αυτής, έχουν επιστημονικό και ερευνητικό ενδιαφέρον και αναφέρονται στα παραπάνω κεφάλαια.

IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 4.1, 4.2, 4.3 κ.ο.κ.

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τη διαδοχή των ερευνητικών υποθέσεων. Η δομή του κεφαλαίου αυτού είναι αντίστοιχη με τα διακριτά μέρη της ανάλυσης και υλοποιείται μέσω αντίστοιχων υποκεφαλαίων. Η παράθεση των αποτελεσμάτων και η καλύτερη παρουσίασή τους μερικές φορές γίνονται με γραφήματα.

V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 5.1, 5.2, 5.3 κ.ο.κ.

Η δομή του κεφαλαίου αυτού είναι συνήθως σε αντιστοιχία με τη δομή του προηγούμενου κεφαλαίου «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ». Αυτό συνεπάγεται ερμηνεία και συζήτηση των αποτελεσμάτων, όπως αυτά έχουν παρατεθεί διαδοχικά σε ενότητες ή υποκεφάλαια. Ο φοιτητής αξιολογεί συγκριτικά τα αποτελέσματα με εύστοχη αναφορά στη σχετική βιβλιογραφία (προηγούμενα ευρήματα). Επίσης προβαίνει και σε εκτίμηση της σημασίας και της σπουδαιότητας των αποτελεσμάτων, στην προκείμενη περίπτωση με περιγραφικό τρόπο και με βιβλιογραφική στήριξη. Το κεφάλαιο συνδέεται ουσιαστικά με το πρώτο κεφάλαιο «ΕΙΣΑΓΩΓΗ», καθότι συνδέει τα αποτελέσματα με τις ερευνητικές υποθέσεις με ένα κριτικό και αξιολογικό τρόπο, καταλήγοντας σε επιβεβαίωση ή μη των υποθέσεων και ερμηνεύοντας τη σχέση κάθε διακριτού αποτελέσματος με αντίστοιχα ή συναφή προηγούμενα.

Στο τέλος του κεφαλαίου, συνήθως σε μορφή υποκεφαλαίου, επιχειρείται μια συνολική αξιολόγηση των κύριων αποτελεσμάτων και των ερμηνειών τους με βάση τη θεωρία.

VI. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 6.1, 6.2, 6.3 κ.ο.κ.

Το κεφάλαιο αυτό αποτελεί σύνοψη της όλης μελέτης και περιλαμβάνει:

- α) σύντομη θεωρητική αναφορά (βιβλιογραφία, υποθέσεις),
- β) περίληψη των ευρημάτων (τα κυριότερα),
- γ) συμπεράσματα,
- δ) προτάσεις για νέα έρευνα.

Τα συμπεράσματα διατυπώνονται σε αντιστοιχία με τις ερευνητικές υποθέσεις (ένα συμπέρασμα για κάθε υπόθεση ή υποπρόβλημα), ενώ συνδέονται με τη θεωρία και τυχόν εφαρμογές. Τα συμπεράσματα δεν αποτελούν απλή επανάληψη των ευρημάτων, αλλά συγκροτημένες σύνθετες διαπιστώσεις, γενικεύσεις του περιεχομένου των ευρημάτων. Ο φοιτητής εξάγει τα συμπεράσματα με βάση τα ευρήματα και τις αιτίες τους.

Στο τέλος του κεφαλαίου αυτού αναπτύσσεται τεκμηριωμένα η άποψη του φοιτητή για τις πιθανές κατευθύνσεις βελτίωσης της έρευνας στο θέμα αυτό. Μάλιστα μπορεί να προτείνει εναλλακτικές μεθόδους και ιδέες για το σκοπό αυτό, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από άλλους ερευνητές, με προοπτική την περαιτέρω διαλεύκανση του θέματος και την ανάδειξη νέας γνώσης σχετικά με αυτό.

VII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 7.1, 7.2, 7.3 κ.ο.κ.

Στο κεφάλαιο αυτό καταχωρούνται αναλυτικά οι βιβλιογραφικές αναφορές, οι οποίες διακρίνονται, με υποκεφάλαια, σε ελληνικές και ξενόγλωσσες. Ακολουθούν υποδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών κατά περίπτωση:

α) Όταν πρόκειται για **Βιβλίο**, αναφέρονται κατά σειρά: το επώνυμο του συγγραφέα, τίθεται κόμμα, το αρχικό γράμμα του ονόματός του, τίθεται τελεία, σε παρένθεση το έτος συγγραφής του βιβλίου όπως αναγράφεται συνήθως στις πρώτες σελίδες αυτού, τίθεται τελεία, ακολουθεί ο τίτλος του βιβλίου με πλάγιους χαρακτήρες, τίθεται τελεία, ακολουθεί ο τόπος έκδοσής του, τίθεται άνω και κάτω τελεία και τέλος το όνομα του εκδότη.

Παράδειγμα:

- Μουρατίδης, Ι. (2008). *Ιστορία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αρχαίου Κόσμου*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πλάτων.
- Panagiotopoulos, D. (2011). *Sports Law - Lex Sportiva & Lex Olympica*. Athens: Ant. Sakkoulas publishers.
- Σούρλας, Π. (1986). *Θεμελιώδη ζητήματα της μεθοδολογίας του δικαίου*. Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Σάκκουλας.

β) Όταν πρόκειται για **άρθρο σε Επιστημονικό Περιοδικό**, αναφέρονται κατά σειρά: το επώνυμο του συγγραφέα, τίθεται κόμμα, το αρχικό γράμμα του ονόματός του, τίθεται τελεία, σε παρένθεση το έτος συγγραφής του βιβλίου που περιέχει το άρθρο όπως αναγράφεται συνήθως στις πρώτες σελίδες του βιβλίου, τίθεται τελεία και ακολουθεί ο τίτλος του άρθρου, τίθεται τελεία και ακολουθεί ο τίτλος του επιστημονικού περιοδικού με πλάγιους χαρακτήρες, τίθεται κόμμα και ακολουθεί ο τόμος και σε παρένθεση το τεύχος αυτού, τίθεται κόμμα και αναγράφονται οι αριθμοί των σελίδων (χωρίς τις φράσεις «σελ.» ή «ρ.»).

Παράδειγμα:

- Panagiotopoulos, D. (2007). The application of the Lex Sportiva in the context of National Sports Law. *International Sports Law Review Pandektis*, 7(1/2), 1-12.

γ) Όταν πρόκειται για **Κεφάλαιο σε Βιβλίο**, αναφέρονται κατά σειρά: το επώνυμο του συγγραφέα, τίθεται κόμμα, το αρχικό γράμμα του ονόματός του, τίθεται τελεία, σε παρένθεση το έτος συγγραφής του βιβλίου που περιέχει το κεφάλαιο όπως αναγράφεται συνήθως στις πρώτες σελίδες του βιβλίου, τίθεται τελεία και ακολουθεί ο τίτλος του άρθρου, τίθεται τελεία και ακολουθούν η λέξη «Σε» στα ελληνικά ή «In» στα αγγλικά, το πρώτο γράμμα του ονόματος του συγγραφέα του βιβλίου, τελεία, το επώνυμο του συγγραφέα του βιβλίου, κόμμα, ο τίτλος του βιβλίου με πλάγιους χαρακτήρες, κόμμα, ο τυχόν τόμος αυτού και αμέσως σε παρένθεση η φράση «σελ.» στα ελληνικά ή «pp.» στα αγγλικά και οι αριθμοί των σελίδων του βιβλίου όπου είναι καταχωρημένο το άρθρο, τίθεται τελεία, ακολουθεί ο τόπος έκδοσης του βιβλίου, τίθεται άνω και κάτω τελεία και τέλος το όνομα του εκδότη.

Παράδειγμα:

- Αναγνωστόπουλος, Ι. (2007). Εργασιακές σχέσεις στον αθλητισμό. Σε Δ. Παναγιωτόπουλος, *Αθλητικό Δίκαιο*, τόμος Ι. (σελ. 1111-1122). Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

- Jacq, P. (1998). La libre-circulation des éducateurs sportifs et des entraîneurs dans l' Union Européenne. In D. Panagiotopoulos (Ed.), *Sports & European Community Law-International Implications* (pp. 211-216), Athens: Hellin Publications.

δ) Όταν πρόκειται για αναφορά σε **δημοσίευμα εφημερίδας**, αναφέρονται κατά σειρά: το επώνυμο του συγγραφέα, τίθεται κόμμα, το αρχικό γράμμα του ονόματός του, τίθεται τελεία, το είδος του δημοσιεύματος και ο τίτλος της εφημερίδας με μνεία της ημερομηνίας δημοσίευσης, κόμμα, η φράση «σελ.» στα ελληνικά ή «p.» στα αγγλικά και ο αριθμός σελίδας.

Παράδειγμα:

- Παναγιωτόπουλος, Δ. (1997). Συνέντευξη στην εφημερίδα «Το ΒΗΜΑ» της 11-05-1997, σελ. A56.

ε) Όταν πρόκειται για αναφορά σε άλλες **διάφορες** πηγές (διαδίκτυο κ.λπ.), αναφέρονται όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένα τα προσδιοριστικά στοιχεία των πηγών. Πάντως, ας σημειωθεί, ότι δεν αναγνωρίζονται ως επιστημονικώς παραδεκτές και έγκυρες οι αναφορές απλά σε τόπους του διαδικτύου (internet) και δεν έχουν τη βαρύτητα των έντυπων βιβλιογραφικών αναφορών, εκτός αν πρόκειται για καταχωρημένο δημοσίευμα με πλήρη στοιχεία, χρονολογία κ.λπ., όπως π.χ. βιβλίο ή άρθρο βιβλίου καταχωρημένο αυτούσιο στο internet σε μορφή αρχείου *.pdf.

Παράδειγμα:

Όταν πρόκειται για αναφορά στο διαδίκτυο (**internet**), αναφέρεται η ηλεκτρονική διεύθυνση (**url**) του ιστοτόπου (**website**) ή ιστοσελίδας (**webpage**), όπως π.χ.: www.olympic.org και στη συνέχεια ο τίτλος του δημοσιεύματος και η χρονολογία του.

VIII. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα υποκεφάλαια του κεφαλαίου αυτού αριθμούνται με 8.1, 8.2, 8.3 κ.ο.κ.

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει γενικά κάθε πληροφορία απαραίτητη για τη στήριξη της έρευνας, η οποία, λόγω όγκου ή δομής, δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στα πρώτα πέντε κύρια κεφάλαια. Έτσι, τοποθετείται στο παρόν κεφάλαιο και χρησιμοποιείται κατάλληλα από το φοιτητή, ώστε να προσφέρει στο μελετητή της εργασίας επαρκή βασικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων της.

Παράδειγμα:

Σε περίπτωση εργασίας επί θέματος δικαίου, το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ μπορεί να περιλαμβάνει αυτούσιο το κείμενο της σχετικής νομοθεσίας που χρησιμοποιήθηκε καθώς και πίνακες (**tables**) με στοιχεία των σχετικών δικαστικών αποφάσεων, με αναφορά στα νομικά περιοδικά όπου δημοσιεύθηκαν (π.χ. δικαστήριο, αριθμός απόφασης, έτος έκδοσης, νομικό περιοδικό δημοσίευσης, σελίδα). Παρατίθεται δείγμα πίνακα:

α) Για ελληνικά:

Δικαστήριο – Δικαιοδοτικό Όργανο	Αριθμός απόφασης	Έτος έκδοσης απόφασης	Έντυπο δημοσίευσης	Έτος έκδοσης	Αριθμός τόμου	Σελίδα
ΣτΕ	349	2007	LxSp	2007	6	152

Δικαστήριο – Δικαιοδοτικό Όργανο	Αριθμός απόφασης	Έτος έκδοσης απόφασης	Έντυπο δημοσίευσης	Έτος έκδοσης	Αριθμός τόμου	Σελίδα
ΣτΕ	1257	2006	Δελτίο Νομολογίας ΣτΕ	2008	52	474
ΑΠ	657	2000	ΕλλΔνη	2001	42	119

β) Για αλλοδαπά:

Δικαστήριο – Δικαιοδοτικό Όργανο	Αριθμός υπόθεσης ή απόφασης και έτος	Ονόματα διαδίκων μερών	Έντυπο δημοσίευσης	Έτος έκδοσης	Αριθμός τόμου	Σελίδα
ΔΕΚ	C-415/93	Bosman				
Court of Teramo, Giulianova	158/2001	Jeffrey Kyle Sheppard κατά Italian Federation of Basketball (F.I.P.) and it Ties Society of Basketball serious A.				

5. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΠΡΟΣΟΧΗΣ

5.1 Πρόβλημα αντιγραφής

Η κλοπή ξένης πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ένα θέμα που πρέπει να προσέξει ιδιαίτερα ο φοιτητής, όπως και κάθε συγγραφέας ή ερευνητής. Είναι μια πράξη παράνομη και ανήθικη, που έχει πάντα σοβαρές αρνητικές συνέπειες. Σε αρκετές εργασίες παρατηρήθηκε να αντιγράφονται ακριβώς λέξη προς λέξη (copy-paste) αυτούσιες οι παραπομπές και υποσημειώσεις που υπήρχαν σε κείμενα άλλων συγγραφέων.

Σε κάθε περίπτωση που χρησιμοποιείται μια ξένη ιδέα, μια σκέψη άλλου συγγραφέα, οτιδήποτε ανήκει σε άλλον, πρέπει να αναφέρεται σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες. Αν ο φοιτητής κάνει μια γενική αναφορά ή έχει παραφράσει ένα κείμενο, βάζει απλά το όνομα του συγγραφέα και τη χρονολογία. Αν χρησιμοποιήσει μια αυτούσια πρόταση ή περικοπή, πρέπει να βάλει το κείμενο σε εισαγωγικά ή να χρησιμοποιήσει πλάγιους χαρακτήρες και να αναφέρει την πηγή, το συγγραφέα, τη χρονολογία και τη σελίδα στην οποία βρίσκεται το κείμενο. Αυτό ισχύει για περικοπές το πολύ μέχρι 200 λέξεων.

Για περικοπές άνω των 200 λέξεων χρειάζεται γραπτή άδεια από τον εκδότη. Γενικά, γραπτή άδεια χρειάζεται για κάθε αναδημοσίευση εικόνων, πινάκων, διαγραμμάτων, φωτογραφιών, ασκήσεων, ερωτηματολογίων και σημειώσεων που δίνονται στα μαθήματα καθώς και για αναφορά σε λόγια προσωπικής επικοινωνίας.

Παράδειγμα:

Όταν πρόκειται για εργασία επί θέματος δικαίου, επιτρεπτές είναι κάποιες μικρές αναφορές σε συγγραφείς ή νόμους ή δικαστικές αποφάσεις, αλλά όχι καταχώριση αυτούσιου ολόκληρου

του κειμένου τους. Η αναφορά σε μικρά μόνο αυτούσια κομμάτια άλλων γίνεται με παράθεση σε εισαγωγικά ή με πλάγιους χαρακτήρες.

5.2 Ανάπτυξη εργασίας εκτός θέματος

Παρατηρείται εκτεταμένη αναφορά, ιδίως στο κεφάλαιο «ΕΙΣΑΓΩΓΗ», σε γενικές θεωρίες και άσχετες ιστορικές πηγές. Θα πρέπει να περιορίζεται το περιεχόμενο της εργασίας στο θέμα της έρευνας. Καλύτερα να αναγράφονται λιγότερα αλλά εντός θέματος. Επίσης, θα πρέπει να σχετίζονται τα ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ με τα αρχικά ερευνητικά ερωτήματα και προβλήματα, όπως τέθηκαν στην ΕΙΣΑΓΩΓΗ προς διερεύνηση.